

OKUL ÖNCESİ ETKİNLİKLERİ

HAK VE SORUMLULUK PANOSU

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım/Hafta	Her çocuğun hak ve sorumlulukları olduğunu fark eder. /10. Hafta
Sınıf Düzeyi	Okul Öncesi
Süre	50 dk. (Bir etkinlik saati)
Araç Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Kuru boya 5. Yapıştırıcı ya da toplu iğne 6. 2 tane A3 kâğıt
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı, Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2'deki resimleri sınıftaki öğrenci sayısı kadar çoğaltır. Çalışma yaprakları ortadan ikiye kesilir. 2. A3 kâğıtlarından birine "HAKLARIMIZ", diğerine "SORUMLULUKLARIMIZ" yazılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin adı açıklanır, öğrenciler yarım ay şeklinde oturtulur. 2. Uygulayıcı tüm öğrenciler tarafından görülecek şekilde oturur ve aşağıdaki açıklama yapar: <p><i>"Her çocuğun hakları ve sorumlulukları vardır. Bugün bunlardan bazılarını öğreneceğiz. Elimde hak ve sorumlulukların yer aldığı bazı resimler var. Ben resimleri size göstereceğim. Sizden de bana bu resimlerde neler gördüğünüzü söylemenizi istiyorum."</i></p> 3. Uygulayıcı tarafından bu aşamada Çalışma Yaprağı-1'deki resimler çocuklara sırasıyla gösterilir, sonrasında çocuklara aşağıdaki sorular sorulur. <ul style="list-style-type: none"> • Bu resimlerdeki çocuklar ne yapıyorlar? • Neden yapıyorlar? • Peki, bunları yapamazlarsa ne olur? 4. Daha sonra uygulayıcı tarafından görsellerde yer alan haklar Etkinlik Bilgi Notunda yararlanılarak açıklanır: <p><i>"Okula Gitme ve Eğitim Alma Hakkı (Resim-1)</i></p>

Süreç (Uygulama Basamakları):

Sağlıklı Yaşama Hakkı (Resim-2)

Beslenme Hakkı (Resim-3)

Ailesiyle ya da Uygun Bir Ortamda Yaşama Hakkı (Resim-4)"

5. Uygulayıcı tarafından bu kez Çalışma Yaprağı-2'deki resimler çocuklara sırasıyla gösterilir ve aşağıdaki soruları sorulur.

- Bu resimlerdeki çocuklar ne yapıyorlar?
- Neden yapıyorlar?
- Peki, bunları yapmazlarsa neler olur?

6. Daha sonra uygulayıcı tarafından görsellerde yer alan sorumluluklar Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak açıklanır:

"Yaşadığı Çevreyi Temiz ve Düzenli Tutma Sorumluluğu (Resim-5)

Ödev ve Görevlerini Yapma Sorumluluğu (Resim-6)

Hayvanları ve Bitkileri Koruma Sorumluluğu (Resim-7)

Arkadaşları ve Diğer İnsanlarla İyi Anlaşma Sorumluluğu (Resim-8)"

7. Uygulayıcı tarafından çocuklar masalarına oturtulur. Ardından daha önce çoğaltılan resimler dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

"Çocuklar az önce konuştuğumuz "Hak ve Sorumluluklarımız" ile ilgili olan bu resimleri boyamanızı istiyorum. Ardından boyadığınız resimleri sınıf panomuza asacağız."

8. Çocuklar resimlerini boyarken uygulayıcı tarafından sınıf panosu ikiye bölünür, bir tarafa "HAKLARIMIZ" diğer tarafa "SORUMLULUKLARIMIZ" yazan kâğıtlar panonun en üstüne asılır.

9. Uygulayıcı tarafından boyamasını bitiren çocuklara, panonun bir tarafında "HAKLAR", diğer tarafında "SORUMLULUKLAR" yazdığı söylenir. Çocuklardan kendi boyadığı resmin hangi bölüme asılması gerektiğini bulmaları istenir. Uygulayıcının da yardımıyla resimler çocuklara astırılır.

10. Pano tamamen bitince uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Çocuklar bugün sizinle hak ve sorumluluklarımız ile ilgili bir etkinlik yaptık. Çocukların da yetişkinler gibi hakları ve sorumlulukları olduğunu öğrendik. Çocukların haklarını sağlamanın devletin ve yetişkinlerin sorumluluğunda olduğunu artık biliyoruz. Bunun yanında çocukların da okulda, evde, toplum içinde yapması gereken sorumlulukları olduğunu söyledik. Çocuklar ve yetişkinler haklarını korudukları ve sorumluluklarını yerine getirdikleri zaman bizler daha mutlu, huzurlu, barış dolu bir toplum oluruz."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Resimler panoda bir hafta sergilenir.
2. Çocuklardan aileleri ile evdeki hak ve sorumlulukları hakkında konuşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı boyama için resimleri karışık olarak dağıtır ancak sınıf ortamında sorun yaşadığı ya da özellikle davranış kazandırmak istediği çocuklara kendi seçtiği resmi denk getirebilir.
2. Resimler çoğaltılırken sınıf sayısına dikkat edilir. Sınıfın yarısı kadar "HAK", diğer yarısı kadar "SORUMLULUK" resmi olmalıdır. Bu durum panoyu hazırlarken önemlidir.
3. Sınıf mevcudu uygunsa her çocuğa söz vermeye çalışılır, kalabalık sınıflarda gönüllü olan öğrencilerin paylaşımları alınır.
4. A3 kâğıt imkânı olmadığı durumlarda karton ya da A4 kâğıda HAKLARIMIZ ve SORUMLULUKLARIMIZ yazılır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çocuk hakları anlatılırken sınıfta bu haklardan mahrum kalan öğrenciler göz önünde bulundurularak dikkatli davranılmalıdır.
2. Resimlerin dağıtımını sırasında öğrenciden yardım alınarak sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Boyalara tutmayı kolaylaştıracak tutaç gibi özellikler eklenerek ve bant ya da farklı kaydırmaz materyaller kullanılarak resimlerin sabit kalması sağlanarak materyallerde uyarılama yapılabilir.
4. Resimlerin kenar çizgileri tutkal ya da bant gibi materyallerle kabartılarak dokunsal özellikler bakımından daha işlevsel hâle getirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya ATALAY

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

HAK NEDİR?

18 yaşın altındaki tüm bireyler devlet kanunlarına göre çocuk kabul edilir. Çocuklar yaşları gereği devletin, ailelerin veya çocuktan sorumlu kişilerin korumasına ihtiyaç duyarlar. Bu yüzden devlet çocukların faydası için bazı kanunlar yapmıştır. Bu haklardan bazılarını şu şekilde açıklayabiliriz:

1.Okula Gitme ve Eğitim Alma Hakkı

Her çocuk ücretsiz eğitim alma ve okula gitme hakkına sahiptir. Devlet çocukların eğitim alabilmesi için okullar yapar, yeterli sayıda öğretmen görevlendirir, okulların içindeki malzemeleri temin eder. Aileler veya sorumlu kişiler ise çocukları okula uygun bir şekilde götürmeli, okula devamlı gitmelerini sağlamalıdır.

2.Sağlıklı Yaşama

Aileler çocuklarını hastalıklardan korumalıdır. Hastalanan çocuklar devletin onlara sağladığı hastanelerden faydalanabilir, doktora gidip muayene olabilirler. Aileler hastalanan çocukların iyileşmesi için gereken ilaç veya malzemeleri devletin de katkısıyla alabilirler.

3. Beslenme Hakkı

Aileler çocuklarının beslenmesi için gerekli sağlıklı yiyecekleri ve temiz içme suyunu sağlamaktan sorumludur. İmkânı olmayan aileler devletin de yardımıyla bu ihtiyaçlarını sağlarlar.

4. Ailesiyle ya da Uygun Bir Ortamda Yaşama Hakkı

Çocuklar doğduğunda aileler onlara bir isim verirler. Devletin bir vatandaşı olduklarını gösteren nüfus cüzdanlarını çıkarırlar. Her çocuk şartlar uygunsa ailesi ile birlikte yaşama hakkına sahiptir. Sağlıklı büyüyebileceği bir evi olmalıdır. Eğer ailesi uygun yaşama ortamı sağlayamıyorsa devlet ailesine yardım eder ya da onların sağlıklı büyüyebileceği evler oluşturarak onlara bakacak sorumlu kişiler belirler.

SORUMLULUK NEDİR?

Sorumluluk kısaca yapmamız gereken görevlerdir. Ayrıca yaptığımız olumlu ya da olumsuz tüm faaliyetlerin sonuçlarını kabul etmektir. Bu sorumluluklardan bazılarını şu şekilde açıklayabiliriz:

Yaşadığı Çevreyi Temiz ve Düzenli Tutma Sorumluluğu

Evimiz, okulumuz, mahallemiz, şehrimiz, parklar, ormanlar; buralarda yaşayan insanlar ve tüm hayvanlar; nehirler, göller, denizler, ormanlar, hava, su ve diğer tüm canlı cansız varlıklar çevremizi oluşturur. Tüm insanların yaşadığı çevreyi temiz ve düzenli kullanması gerekir çünkü çevremiz kirlenirse virüsler, mikroplar ortaya çıkarak bizi hasta eder. Yaşadığımız çevreyi düzenli kullanmazsak aradığımız eşyaları bulmakta zorlanırsak.

Ödev ve Görevlerini Yapma Sorumluluğu

Her insanın yapması gereken birçok ödev ve görevler vardır. Çocuklar da büyükler gibi pek çok ödev ve görevi yerine getirebilir. Mesela siz kendi başına giyinip soyunabilir, yatağınızı düzeltebilir, oyuncaklarınızı toplayabilir, kıyafetlerinizi katlayabilir, sofrayı kurmayı başarabilir, okul etkinliklerinizi yapabilirsiniz. Tabii ki bazı eksikleriniz olabilir ama siz tekrar denedikçe, büyüdükçe bu eksiklerinizi gidermeyi öğreneceksiniz.

Hayvanları ve Bitkileri Koruma Sorumluluğu

Hayvanlar ve bitkiler bizim gibi canlı varlıklardır. Yaşadığımız çevrenin de birer üyesidirler. Bitkiler havamızı temizler, beslenmemiz için gerekli birçok sebze ve meyveyi üretirler, hayvanlar için de barınak olurlar. Sağlıklı bir yaşam için bizler gereksiz yere ağaçları kesmemeli, yerlere çöp atmamalı, çiçekleri ve diğer bitkileri koparmamalıyız. Bitkiler gibi hayvanlara da sahip çıkmalıyız çünkü onlar bizim gibi kendi işlerini yapamazlar. Bizim yardımımıza ihtiyaçları vardır. Sokak hayvanları için belirli yerlere mama ve su koyabiliriz. Onları üzecek, canını acıtacak davranışlardan kaçınmalıyız.

Arkadaşlarıyla ve Diğer İnsanlarla İyi Anlaşma Sorumluluğu

Biz insanlar topluluk halinde yaşamayı seven canlılarız. Tek başına yaşamaktansa arkadaşlarımızla oyun oynamak, gezmek, okula gitmek bizi daha çok mutlu eder. Biz arkadaşlarımızın ve diğer insanların canını acıtacak, onları üzecek davranışlar yapmaktan kaçınırsak doğru davranmış oluruz. Bu da bizi sorumluk sahibi bir insan yapar. Böylece arkadaşlarımız ve tüm insanlarla barış içinde yaşamış oluruz.

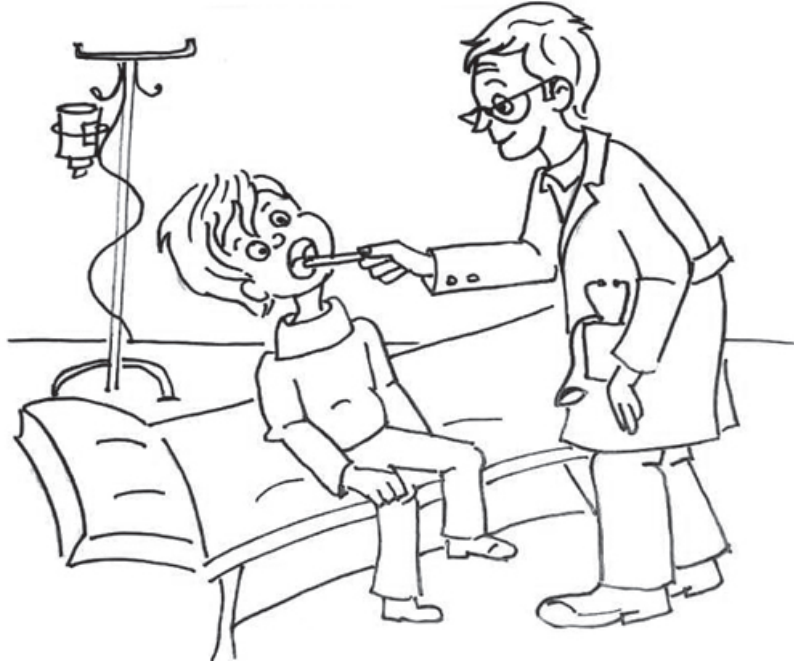
Çalışma Yaprağı 1

RESİM -1-

OKULA GİTME VE EĞİTİM ALMA HAKKI

RESİM -2-

SAĞLIKLI YAŞAMA HAKKI

RESİM -3-

BESLENME HAKKI

RESİM -4-

AİLESİYLE YA DA UYGUN BİR ORTAMDA YAŞAMA HAKKI

Çalışma Yaprağı 2

RESİM -5-

YAŞADIĞI ÇEVREYİ TEMİZ VE DÜZENLİ TUTMA SORUMLULUĞU

RESİM -6-

ÖDEV VE GÖREVLERİNİ YAPMA SORUMLULUĞU

RESİM -7-

HAYVANLARI VE BİTKİLERİ KORUMA SORUMLULUĞU

RESİM -8-

ARKADAŞLARI VE DİĞER İNSANLARLA İYİ ANLAŞMA SORUMLULUĞU

ÇİZEN: Ayşe TURHAN(Görsel Sanatlar Öğretmeni)